

Meddig keresztény Európa?

Az Európai Unió lakosai számára a kereszténység egy kulturális és társadalmi értékrendet tükröző közösséghez való tartozás. Ennek tartalmát azonban egyre kevésbé sikerül meghatározni, de úgy tűnik, a migrációt és az iszlámot tekintve többnyire egyetértés van

A történelem során először fordult elő, hogy Nagypénteken mindössze [négy ember](#) járta végig a Via Dolorosa zarándokútvonalát. A templomokban hívők nélkül tartották meg a húsvéti szertartásokat és a Szent Péter tér is üres volt. A világjárvány nem az egyetlen ok, ami miatt most számos templom üres vagy elhagyatott. Európában az elmúlt évtizedek óta rohamosan csökken a hitüket gyakorló keresztények száma, vagyis azok, akik legalább egy hónapban egyszer elmennek templomba. A csökkenő hívek száma miatt egyre több helyen nem tartanak szertartást és az épületek használatlanul állnak. A [Wall Street Journal](#) egy, 2015-ben közzétett cikke szerint Dániában, Németországban és Hollandiában is néhány év alatt több száz templom üresedett ki.

A keresztény vallás gyakorlása, különösen a nyugat-európai országok lakosainak esetében ma már csak egy kisebbségre jellemző. Ugyanakkor, a lakosok [többsége](#) továbbra is „keresztényként” határozza meg önmagát, még akkor is, ha nem gyakorolja aktívan hitét. Ezt követik azok csoportja, akik nem tartoznak egyetlen valláshoz sem, majd harmadikként a gyakorló keresztények. A többség számára a kereszténység nem képezi identitásuk fontos részét, inkább egy [kulturális és társadalmi értékrendet](#) tükröző közösséghez való tartozást jelent. Ez sok szempontból lényegesen eltér úgy a gyakorló hívek, mint a vallási hovatartozás nélküliek különböző nézeteitől. Fontos azonban kiemelni, hogy két, az Európai Unió jövőjét érintő kulcskérdésben, a migrációt és iszlámot tekintve, a nyugat-európai lakosok többnyire egyetértenek a gyakorló hívekkel: mindkét csoport szeretné csökkenteni a migrációt és úgy vélik, hogy az iszlám nem egyeztethető össze a nemzeti kultúrájukkal és értékeikkel.

Ezt támasztja alá Margarete Sherer 2020-ban megjelent [tanulmánya](#) is, amelyben többek között Ronald Ingelhart tanulmányaira hivatkozva állapítja meg, hogy a vallási hagyományoknak a társadalmi beágyazódás révén mély lenyomata van a kortárs kulturális értékekre és a politikai orientációkra. Mélyen befolyásolja a közvéleményt, függetlenül attól, hogy az egyének vallási hovatartozással rendelkeznek-e vagy sem. A szerző elemzése szerint a protestáns hagyománnyal rendelkező tagállamok lakosai hajlamosabbak a nemzetállam szerepét fontosabbnak látni, mint a történelmileg katolikus tagállamok lakosai, hiszen ezek a pápai fennhatóság miatt sokkal nyitottabbak egy szupranacionális vezetés irányába.

Nem meglepő, hogy a protestáns államok az Európai Unió szerepét és jövőjét inkább kormányközi együttműködésben látják. A föderalista elképzelésnek inkább a katolikus gyökerekkel rendelkező közösség a támogatója már a kezdetek óta, kiemelkedő képviselőjük például Étienne Gilson vagy Paolo Giobbe. A különböző vallási és szekuláris törekvések miatt az Európai Unió alkotmánytervezetében a keresztény értékekre való utalás nem került be, több évtizedes vita után sem. Mi több, az alapvető uniós értékek meghatározása most is számos vitát vet fel Európa-szerte.

A keresztény társadalmi beágyazódás ellenére az Európai Unióban nem sikerült egy széles társadalmi konszenzust kialakítani az alapvető európai értékeket tekintve. Ha ennél a pontnál figyelembe vesszük, hogy az európai lakosság nagy része úgy véli, saját nemzeti kultúrájával nem egyeztethető össze az iszlám, felmerül a kérdés, hogy az európai muzulmán lakosság számának [gyors növekedésével](#) hogyan változik az, amit alapvetően európai értéknek tekintünk?

2020. 04. 14. Máthé Réka Zsuzsanna